

ТАРЛОПОВ

Ігор Олегович

УДК 657.6

ШОСТАК

Юлія Петрівна
iushostak7@gmail.comАКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ
ОБЛІКУ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ НА
ПІДПРИЄМСТВІTHE ACTUAL PROBLEMS OF
ORGANIZATION OF FINAL PRODUCT
ACCOUNTING AT THE ENTERPRISEк. е. н., доцент, Дніпровський
національний університет
імені Олеся Гончарастудент, Дніпровський
національний університет
імені Олеся Гончара

У статті розглянуто особливості обліку готової продукції. Мета статті полягає у дослідженні проблемних аспектів обліку готової продукції. Визначено напрями удосконалення первинного обліку реалізації готової продукції. Встановлено, що однією з складових ефективної організації обліку наявності та руху готової продукції є удосконалення облікової документації. Доведено, що ефективне управління процесами виробництва та обліку готової продукції можливе за наявності у суб'єктів управління своєчасної, повної, правдивої інформації про фактори, що впливають на її собівартість.

* * *

В статье рассмотрены особенности учета готовой продукции. Цель статьи заключается в исследовании проблемных аспектов учета готовой продукции. Определены направления совершенствования первичного учета реализации готовой продукции. Установлено, что одной из составляющих эффективной организации учета наличия и движения готовой продукции является совершенствование учетной документации. Доказано, что эффективное управление процессами производства и учета готовой продукции возможно при наличии у субъектов управления своевременной, полной, правдивой информации о факторах, влияющих на ее себестоимость.

* * *

In article it is considered features of accounting of final products. The purpose of the paper is to study the problem aspects of accounting for finished products. The ways of improving of primary accounting of realization final products have been determined. Topic accounting of finished products and it right display in accounting is very actual, because result of activity of any enterprise is release of finished products, so they make a profit. Also in article it is considered one of important question of accounting of finished products, costing of products – accounting and distribution of general costs. It is established that one of the components of effective organization of accounting for availability and movement of finished products is the improvement of accounting documentation, in the following these directions: increasing the efficiency of processing and processing information during implementation; increasing the level of objectivity of analytical information; increase of control over accounting of release of finished products; saving of time and labor costs of documenting, processing of documents. At the same time, in order to increase the efficiency of production enterprises should continue to actively manage the management accounting. To do this, it is first necessary to determine the nomenclature of costs for planning and accounting of a particular workshop, plot; to develop a method of counting and estimating the balances of work in progress, as well as the procedure for determining the results of economic activity. It is proved that effective management of the processes of production and accounting of finished products is possible in the presence of timely, complete, truthful information on the factors influencing its cost price. The results of the research of the organization of accounting for finished products indicate that there are a number of problems that affect the organization of accounting for finished products. The solution of these problems will allow to effectively carry out the accounting of finished products and their cost, increase the efficiency of production, and this way maintain the competitiveness of manufactured products, increasing the economic potential of the enterprise.

Ключові слова: готова продукція, первинна документація, реалізація продукції, собівартість

Ключевые слова: готовая продукция, первичная документация, реализация продукции, себестоимость

Keywords: production, final products, primary documentation, realization of production, cost price

ВСТУП

За сучасних ринкових умов успішна та прибуткова діяльність кожного суб'єкта господарювання полягає у покращенні рівня економічної ефективності виробництва продукції. Облік готової продукції є важливою темою для розгляду та її актуальність полягає в тому, що більшість підприємств України займається виробництвом та реалізацією продукції.

Результатом діяльності будь-якого підприємства є випуск готової продукції, виконання робіт або надання послуг. Адже саме завдяки цьому вони і отримують свій основний прибуток. Тому тема обліку готової продукції та її правильного відображення в обліку є актуальною.

МЕТА РОБОТИ

Метою статті є дослідження шляхів поліпшення

організації обліку готової продукції як основного способу досягнення соціальної та економічної ефективності діяльності підприємства.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Теоретичною та методологічною основою при написанні роботи були наукові праці, матеріали періодичних видань, ресурси Internet, а також концепції, положення і пропозиції, що містяться у наукових публікаціях вітчизняних і зарубіжних фахівців з проблем обліку готової продукції.

РЕЗУЛЬТАТИ

Відповідно до П(С)БО 9 готовою вважається продукція, яка виготовлена на підприємстві, призначена для продажу і відповідає технічним і якісним характеристикам, які передбачені договором або іншим нормативно-правовим актом [3]. У процесі організації

обліку готової продукції велике значення приділяється первинним документам. Однією з проблем, яка виникає на цьому етапі, є відображення в документах обліку її руху на підприємстві. Це обумовлено тим, що контроль за рухом готової продукції виступає гарантом успішної роботи підприємства на ринку. Окрім затверджених форм документів, Е. Перевезєва пропонує застосування розробленого зведеного документу, який має назву «Відомість випуску, відвантаження та реалізації продукції» [1]. Ця відомість містить всю необхідну інформацію, щодо кількості та вартості відвантаженої продукції, її фактичної собівартості та отриманих коштів на кінець кварталу за кожним покупцем. Застосування такої відомості надасть змогу оперативного аналізу надходжень за відвантаженою продукцією та миттєвого визначення суми дебіторської заборгованості на будь-яку дату за кожним покупцем [1].

Облік готової продукції повинен забезпечити контроль за виконанням завдань з випуску продукції згідно з договірним асортиментом на всіх стадіях її руху; зберігання готової продукції за обсягом, асортиментом та якістю; своєчасну випуску документів на відвантаження; використання фінансових і матеріальних ресурсів за допомогою складання планових і фактичних калькуляцій собівартості продукції. Аналітичний облік готової продукції на підприємствах ведеться за місяцями її зберігання та окремими видами у на-

туральних, умовно-натуральних і вартісних показниках.

Для синтетичного обліку готової продукції призначено активний рахунок 26 «Готова продукція», – цей рахунок призначений для узагальнення інформації про наявність та рух продукції, виготовленої підприємством. Облік готової продукції включає комплекс обліково-аналітичних робіт, при виконанні яких забезпечується своєчасний і якісний облік виробництва, випуску та реалізації готових виробів не тільки в цілому за звітний період, але і за коротші проміжки часу, контроль за цілісністю та своєчасним відвантаженням готової продукції покупцям [2, 5].

Для виявлення шляхів вирішення проблем формування виробничої собівартості, обліку готової продукції та її реалізації доцільно розглянути різні точки зору в області бухгалтерського обліку. Одне з актуальних питань обліку виробничих запасів, калькулювання собівартості продукції й пов'язаного з ним ціноутворення – облік і розподіл загальновиробничих витрат.

Відповідно до П(С)БО 16 «Витрати» [4], собівартість реалізованої продукції (робіт, послуг) складається з виробничої собівартості продукції (робіт, послуг), яка була реалізована протягом звітного періоду, нерозподілених постійних загальновиробничих витрат та наднормативних виробничих витрат (рис. 1).

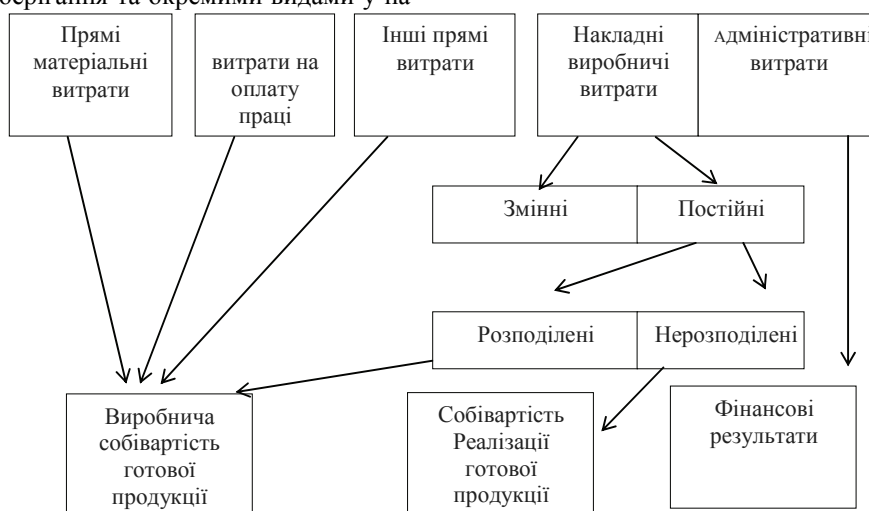

Рис. 1. Порядок формування первісної вартості готової продукції [авторська розробка]

Формування виробничої собівартості продукції в бухгалтерському обліку здійснюється на підставі П(С)БО 16, Інструкції до Плану рахунків та Методичних рекомендацій [4].

Останнім часом ця проблема стала ще більш актуальною, тому що існує протиріччя між Податковим кодексом та П(С)БО. Якщо порівняти склад загальновиробничих витрат згідно з цими двома системами обліку, можна побачити, що існують незначні відмінності між деякими пунктами витрат, які входять до загальновиробничих. Це може викликати труднощі при формуванні собівартості, незважаючи на те, що дотримуючись змін, внесених до Податкового кодексу України, загальновиробничі витрати входять до собівартості виготовленої та реалізованої продукції.

Але незважаючи на це, підприємства повинні й

надалі надавати детальний зміст змінних та постійних загальновиробничих витрат, щоб полегшити прийняття рішення щодо відображення цих витрат в бухгалтерському та податковому обліку.

На нашу думку, доцільно показувати інформацію про зміни у формуванні собівартості в бухгалтерському обліку з метою більш точного віднесення витрат до її складу і всебічного контролю за процесом виробництва продукції.

Одночасно, з метою підвищення ефективності виробництва підприємства повинні, як і раніше, активно вести управлінський облік. Для цього необхідно насамперед визначити номенклатуру витрат для планування й обліку конкретного цеху, ділянки; розробити методику підрахунку й оцінки залишків незавершеного виробництва, а також порядок визначення резуль-

татів господарської діяльності.

Удосконалення бухгалтерського обліку собівартості продукції вимагає аналізу альтернативних напрямків облікової політики, обґрунтування оптимальних рішень, що не суперечать міжнародним стандартам.

Покращення обліку реалізації готової продукції перш за все стосується удосконалення первинної документації. Удосконалення облікової документації та документообігу необхідно здійснювати за такими напрямками: підвищення оперативності оформлення та обробки інформації під час реалізації; підвищення рівня об'єктивності аналітичної інформації; підвищення контролю з обліку вибуття готової продукції; економія витрат часу та праці документування, обробку документів.

Виробничим підприємствам доцільно ввести мікропроцесорну техніку, здатну ідентифікувати окрему одиницю готової продукції. Використання такої техніки є необхідним, адже дає змогу отримати інформацію про всі операції в момент та в місці їх здійснення [7].

Здійснюючи автоматизацію обліку з реалізації готової продукції, забезпечується контроль надходження платежів від покупців за відвантажену продукцію, що буде зменшувати час для визначення обсягу податкового зобов'язання з ПДВ, а також на процес розподілу позавиробничих витрат [6].

Необхідні також зміни в наукових підходах і в нормативних документах: в Законі України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні», у системі регулювання бухгалтерського обліку на принципах сучасних економічних теорій та з врахуванням антикризових програм розвинутих країн.

ВИСНОВКИ

Отже, сьогодні однією з складових ефективної організації обліку наявності та руху готової продукції є високий рівень використання облікової інформації для оцінки якісних та кількісних характеристик готової продукції.

Результати дослідження з організації обліку готової продукції свідчать про те, що існує ряд проблем, які впливають на організацію ведення обліку готової продукції. Вирішення досліджених проблем дозволи-

ть ефективно здійснювати бухгалтерський облік готової продукції та її собівартості, підвищить ефективність виробництва, і тим самим підтримає конкурентоспроможність виробленої продукції, нарощуючи економічний потенціал підприємства [7, 8].

Список використаних джерел

1. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський управлінський облік. Житомир, 2002.
2. Верхоглядова Н.І. Бухгалтерський фінансовий облік: теорія та практика. Київ, 2010.
3. Жмур Н.М. Удосконалення обліку готової продукції та її реалізації. Держава і регіони. Серія «Економіка та підприємництво». 2007. С. 301-304.
4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» затверджений Наказом Міністерства фінансів України від 31.12.1999 р. № 318. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>
5. Пушкар М.С. Фінансовий облік. Тернопіль, 2006.
6. Саввон О.О. Удосконалення обліку готової продукції та її реалізації. Держава і регіони. 2007. С. 321-324.
7. Хоми С.В., Орлова В.К., Орлів М.С. Фінансовий облік. Київ, 2010.
8. Гільорме Т.В., Доценко Н.І. Облікове-аналітичне забезпечення електронної форми торгівлі суб'єктів господарювання в Україні. Економіка. Фінанси. Право. 2017. №7. С. 34-38.

Reference

1. Butynets F.F. Accounting management. Zhytomyr, 2002.
2. Verkhohliadova N.I. Accounting Financial Accounting: Theory and Practice. Kyiv, 2010.
3. Zhmur N.M. Improving the accounting of finished products and their implementation Derzhava ta rehiony. Seriiia «Ekonomika ta pidpriemnytstvo». 2007. pp. 301–304.
4. Polozhennia (standart) bukhhalterskoho obliku 16 «Vytraty» zatverdzhenyi Nakazom Ministerstva finansiv Ukrainy vid 31.12.1999. №318. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>.
5. Pushkar M.S. Financial Accounting. Ternopil. 2006.
6. Savvon O.O. Improving the accounting of finished products and their implementation. Derzhava ta rehiony. 2007. pp. 321–324.
7. Khomu S.V., Orlova V.K., Orlova M.S. Financial Accounting. Kyiv, 2010.
8. Hilorme T.V., Dotsenko N.I. Accounting and analytical support of the electronic form of trading of business entities in Ukraine. Ekonomika. Finansy. Pravo. 2017 №7. pp. 34-38.